«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ΄ 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ς΄ 63).

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΓ΄. Ἐν Ἀθήναις τῇ 30 Μαΐου 1936 Ἀριθ. 1240

ΠΟΙΟΣ ΔΕΝ ΘΑ ΣΕ ΟΙΚΤΕΙΡΗ;

Μὴ ἐμπιστευθῇς εἰς ἄφρονα ἕνα λόγον. Ὁ σοφὸς Σολομῶν σὲ ἀποτρέπει καὶ σὲ προειδοποιεῖ περὶ τῶν συνεπειῶν. Τί σοῦ λέγει; «Ἐκ τῶν ὁδῶν ἑαυτοῦ ὄνειδος ποιεῖται ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον». Ὅ,τι καὶ ἂν κάμῃς, ὅσον καὶ ἂν ἐργασθῇς, ὁσονδήποτε καὶ ἂν περιπατήσῃς καὶ κοπιάσῃς, ὁποιανδήποτε δραστηριότητα καὶ ἂν ἐπιδείξῃς, ἐὰν μεταχειρισθῇς τὸν ἄφρονα ὄχι ὡς συνέταιρον καὶ ὡς στενὸν συνεργάτην, ἀλλ' ὡς ἕνα ἁπλοῦν παραγγελιοδόχον καὶ ταχυδρόμον, ὁ ὁποῖος νὰ δέχεται διὰ νὰ μεταφέρῃ τὰς εἰδήσεις σου καὶ τὰς παραγγελίας σου ἀπὸ τὸ ἓν μέρος εἰς τὸ ἄλλο, θὰ ἀποκομίσῃς εἰς τὸ τέλος ὄνειδος, καταισχύνην, ἐντροπήν.

Δὲν τὸ ἐννοεῖς; Ὁ ἄφρων δὲν θὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τίποτε ἄλλο παρὰ διὰ τὸ κέρδος, τὸ ὁποῖον θὰ προσπορισθῇ αὐτὸς ὁ ἴδιος. Θὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν καλοπέρασίν του καὶ διὰ τὸ βαλάντιόν του. Πρόκειται λοιπὸν περὶ μιᾶς ἁπλῆς παραγγελίας; Θὰ ξεκινήσῃ διὰ τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον τὸν στέλλεις, μὲ τὸ συναίσθημα ἀνθρώπου, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπεβλήθη κάποια ἀγγαρεία. Ἐὰν συναντήσῃ εἰς τὸν δρόμον κάποιον ὅμοιόν του, ἑπόμενον εἶνε νὰ παρεκκλίνῃ ἀπὸ τὴν κατεύθυνσίν του, καὶ χωρὶς νὰ λογαριάζῃ, ἐὰν ἡ παραγγελία πρέπῃ νὰ μεταδοθῇ συντόμως, δὲν θὰ δυσκολευθῇ νὰ χρονοτριβήσῃ μὲ τὸν φίλον του εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον, εἰς τὸ καφενεῖον, εἰς τὸ πλησίον κέντρον. Θὰ πίῃ ἴσως, θὰ μωρολογήσῃ, θὰ χρονοτριβήσῃ. Πότε θὰ φθάσῃ εἰς τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον τὸν ἔστειλες; Πότε θὰ διαβιβάσῃ τὴν παραγγελίαν σου; Ἀλλὰ καὶ πῶς θὰ τὴν διαβιβάσῃ; Δὲν θὰ ξεχάσῃ ἆρά γε τί τοῦ εἶπες; Δὲν θὰ τὰ μεταδώσῃ διαφορετικά;..... Ὅλα πρέπει νὰ τὰ περιμένῃς.

Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἁπλῆς τινος παραγγελίας. Πρόκειται ἴσως περὶ κάποιου ἐπαγγελματικοῦ μυστικοῦ. Περὶ ὑποθέσεώς τινος ἐμπορικῆς, ἡ ὁποία πρέπει νὰ κρατηθῇ μυστικὴ ἀπὸ τοὺς συναγωνιστάς σου, διότι διαφορετικὰ τὰ ἐμπορικά σου συμφέροντα θὰ παραβλαβοῦν σημαντικῶς. Καὶ τὸ ἐμπιστεύεσαι λοιπὸν εἰς τὸν ἄφρονα; Πόσον ἀφελὴς καὶ ἀνόητος εἶσαι! Δὲν ἐννοεῖς λοιπόν, ὅτι θὰ ζητήσῃ πρωτίστως αὐτὸς νὰ ἐκμεταλλευθῇ τὸ μυστικόν σου; Καὶ δὲν ἀντιλαμβάνεσαι, ὅτι δὲν θὰ δυσκολευθῇ νὰ τὸ ἀνακοινώσῃ εἰς τοὺς συναγωνιστάς σου, ἀρκεῖ μόνον νὰ ἐξασφαλίσῃ παρ' αὐτῶν, ἔστω καὶ μικράν τινα ἀμοιβήν;

Καὶ ἐν τῷ μεταξὺ σὺ θὰ νομίζῃς ἴσως, ὅτι ἔγινεν ἡ δουλειά σου. Μὲ χίλια δυὸ ψεύματα, τὰ ὁποῖα ἐκεῖνος θὰ σοῦ λέγῃ, θὰ ἀποκοιμίζεσαι ἴσως, ἕως ὅτου ἀφυπνισθῇς ὡς ὑπὸ τρομακτικοῦ ἐφιάλτου. Ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ἀντιληφθῇς βέβαια, τί σοῦ συμβαίνει. Καὶ θὰ κτυπήσῃς ἴσως τὴν κεφαλήν σου. Διότι τὸ ὀλιγώτερον ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ σοῦ συμβοῦν, θὰ εἶνε τὸ ὄνειδος. Ἐνδέχεται καὶ ζημίαι ὑλικαὶ νὰ σοῦ ἐπέλθουν. Ἠμπορεῖ καὶ παρεξηγήσεις μεταξὺ φίλων σου ἐγκαρδίων νὰ δημιουργηθοῦν ἀπὸ τὰς μωρολογίας τοῦ ἄφρονος ἀγγελιαφόρου σου. Ἠμπορεῖ ἀκόμη καὶ νὰ δυσφημισθῇς καὶ νὰ συκοφαντηθῇς καὶ νὰ διασυρθῇς. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐγὼ δὲν δυσκολεύομαι νὰ παραδεχθῶ, ὅτι ἡ ἔγκαιρος παρέμβασίς σου θὰ τὰ προλάβῃ ὅλα. Σὲ ἐρωτῶ: Ποῖος, ὅταν πληροφορηθῇ, ὅτι εἰς τοιοῦτον ὑποκείμενον ἐνεπιστεύθης τὰς παραγγελίας σου, δὲν θὰ σὲ οἰκτείρῃ; Καὶ ἀπέναντι ποίου δὲν θὰ εὑρεθῇς ἐντροπιασμένος καὶ κατησχυμμένος διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἀγγελιαφόρου, τὴν ὁποίαν ἔκαμες;

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΑΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΙ ΕΠΙ ΜΕΡΟΥΣ ΜΟΡΦΑΙ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

Συμπέρασμα.

Τὸ ἐκ τῆς μακρᾶς ταύτης ἀνασκοπήσεως καὶ μελέτης συναγόμενον συμπέρασμα διετυπώθη εὐστοχώτατα ὑπὸ τοῦ Guibert (1) ὡς ἕπεται:

1) Ἀπορρίπτομεν καὶ ἀποκηρύττομεν διαρρήδην τὸν Ἑνισμὸν ἢ Μονισμὸν τῶν Spencer καὶ Haeckel, κατὰ τὸν ὁποῖον ἑνοποιοῦνται πάντα τὰ ὄντα, ἐξηγούμενα διὰ τῆς ἁπλῆς μηχανικῆς τῶν ἀτόμων, καὶ διδάσκεται ἡ αὐτόματος μετάβασις τῆς νεκρᾶς καὶ ἀψύχου ὕλης εἰς τὴν ζωήν, καθὼς καὶ ἡ μεταπήδησις τῆς κτηνώδους καὶ αἰσθητικῆς ζωῆς εἰς τὴν λογικὴν καὶ ἠθικὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

(1) Guibert et Chinchole ἔνθ. ἀνωτ.σελ. 352.

2) Δὲν ἀποδεχόμεθα, ὅτι ὁ σχηματισμὸς τῶν ζώντων εἰδῶν εἶνε ἀποτέλεσμα τῆς τύχης, τουτέστι τῶν τυφλῶν μηχανικῶν δυνάμεων. Ὅλως τοὐναντίον πιστεύομεν, ὅτι ἑκάτερον τῶν βασιλείων, τό τε φυτικὸν καὶ ζωϊκόν, πραγματοποιεῖ σχέδιον συλληφθὲν καὶ διαταχθὲν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ.

3) Πῶς ὁ Θεὸς ἐξετέλεσε τὸ σχέδιόν Του; Αἱ ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τούτου δοθεῖσαι μέχρι σήμερον ἀπαντήσεις δὲν εἶνε παρὰ μόνον ὑποθέσεις. Ἀφ' ἑνὸς ἡ ὑπόθεσις τῆς μεμετριασμένης καὶ πνευματοκρατικῆς ἐξελιξιαρχίας, ἀφ' ἑτέρου ἡ ὑπόθεσις τῆς μονιμότητος ἢ τοῦ ἀμεταβλήτου τῶν εἰδῶν (fixisme), ἀποτελοῦσι δύο μορφὰς τῆς δημιουργικῆς θεωρίας (Créationisme).

4) Ποίαν ἐκ τῶν δύο τούτων θεωριῶν θὰ ἐνεδείκνυτο νὰ προκρίνωμεν; Εἶνε δύσκολον πᾶς σοβαρῶς σκεπτόμενος νὰ μὴ παραμένῃ διστακτικός. Διότι ναὶ μὲν ἀφ' ἑνὸς παρουσιάζεται ἐνδοξότερον καὶ θεοπρεπέστερον καὶ συμφωνότερον πρὸς τὰς συνήθεις μεθόδους τοῦ Θεοῦ, τὰς καθημερινῶς καὶ πρὸ τῶν ὀμμάτων ἡμῶν ἐκδηλουμένας ἐν τῇ φύσει, τὸ νὰ ἐδημιούργησε τὰ διάφορα εἴδη δι' ἐξελίξεως, παραμένων Αὐτὸς πρώτη καὶ ὑψίστη αἰτία δημιουργὸς τῶν δευτερευουσῶν καὶ ἀμέσων αἰτιῶν, εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλεται ἡ παραγωγὴ τῶν ποικίλων εἰδῶν. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως παραμένει πλῆθος γεγονότων, ἅτινα δὲν δύνανται νὰ ἐξηγηθῶσιν ὑπὸ τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως, ἐπὶ πλέον δὲ αἱ διάφοροι μορφαί, ὑπὸ τὰς ὁποίας παρὰ διαφόρων ἐξετέθη ἡ θεωρία αὕτη, συγκρούονται καὶ ἀναιροῦσιν ἀλλήλας.

5) Ἐὰν ὑποθέσωμεν, ὅτι ὁ Θεὸς ἐδημιούργησε τὰ εἴδη δι' ἐξελίξεως, τί εἶνε πιθανώτερον; Ἡ ἐξέλιξις ἀφωρμήθη ἐξ ἑνιαίου τινὸς ἀρχεγόνου τύπου ἁπλουστάτης μορφῆς ἢ ἐκ περισσοτέρων; Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σημερινῶν δεδομένων τῆς ἐπιστήμης φαίνεται πιθανώτερον, ὅτι μᾶλλον ὑπῆρξαν πλείονες αἱ ἀρχέγονοι μορφαί. Μετὰ βεβαιότητος οὐδὲν ἀληθῶς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν. Ἡ ὑπόθεσις ὅμως, ὅτι ἡ ὑποτιθεμένη ἐξέλιξις τῶν εἰδῶν ἐξωρμήθη ἀπὸ πλείονας ἀρχεγόνους τύπους, παρουσιάζεται πιθανωτέρα, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἵνα συσταλῇ ὁ χρόνος, τὸν ὁποῖον θὰ ἀπῄτει ἡ ἐξ ἑνὸς μόνου τύπου ἐξέλιξις τῆς πληθύος τῶν σημερινῶν ζωϊκῶν εἰδῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ πρὸ παντὸς ἵνα καταστῇ ἁπλούστερον τὸ πρόβλημα τῆς ἐξελίξεως καὶ παρουσιασθῇ, καθὼς τοὐλάχιστον φαίνεται σήμερον εἰς ἡμᾶς, περισσότερον σύμφωνον πρὸς τὰ γεγονότα. Ἀναμφιβόλως εἶνε ἁπλούστερον τὸ πρόβλημα, ὅταν παραδεχθῶμεν, ὅτι ἐξ ἄλλου ἀρχεγόνου κατάγονται τὰ φυτὰ καὶ ἐξ ἄλλου τὰ ζῶα· ὅτι μία ἑκάστη τῶν συνομοταξιῶν ἢ καὶ τῶν κλάσεων προῆλθεν ἐξ ἰδίου ἀρχεγόνου προγονικοῦ τύπου. Τοὐναντίον δὲ παρουσιάζεται τὸ πρόβλημα δυσκολώτερον καὶ πολυπλοκώτερον, ὅταν δεχθῶμεν, ὅτι ἀμφότερα τὰ βασίλεια μετὰ πασῶν τῶν συνομοταξιῶν καὶ κλάσεων, εἰς τὰς ὁποίας διακρίνονται, προέρχονται ἐκ πρωταρχικοῦ τινος κυττάρου, ἁπλουστάτου καὶ ὅλως στοιχειώδους. Πλὴν ὅμως ταῦτα ἀποτελοῦσιν ἀνθρωπίνους ὑπολογισμοὺς καὶ πιθανότητας σχηματιζομένας κατὰ τὴν περιωρισμένην ἀντίληψιν τοῦ ἀνθρωπίνου νοῦ. Ἐφ' ὅσον δεχόμεθα, ὅτι τῆς διαμορφώσεως τῶν πάντων προΐστατο ὁ Θεός, οὐ μόνον ὡς Παντοδύναμος τοῦ παντὸς Δημιουργός, ἀλλὰ καὶ ὡς Ὕψιστος καὶ Πάνσοφος διακοσμητής, οἱ ἀνθρώπινοι διαλογισμοὶ ὀφείλουσι νὰ κατασιγῶσιν, ὑποχωροῦντες πάντοτε ταπεινῶς πρὸ τῆς σταθερᾶς καὶ εὐλαβοῦς πεποιθήσεως, τὴν ὁποίαν ἄνευ ἐπιστημονικῶν κατασκευασμάτων καὶ ἀποδείξεων ἐξέφραζεν ἀφελῶς, ἀλλὰ καὶ ἀδιστάκτως ὁ ἀθάνατος τοῦ Ἰσραὴλ ψαλμῳδός: «Τῷ λόγῳ Κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν» (Ψαλμ. λϛ' 6).

ΛΑΪΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

ΚΑΙ ΝΕΟΝ ΑΙΤΗΜΑ ΤΟΥ ΜΩΪΣΕΩΣ

Ἡ ταπεινὴ καὶ θερμὴ ἱκεσία καὶ μεσιτεία τοῦ Μωϋσέως δὲν ἔμεινεν ἄκαρπος. Ἔφερεν ἀμέσως τὸ ἀποτέλεσμά της. Διότι ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκε τὴν ἀπάντησιν: «Καὶ τοῦτόν σοι τὸν λόγον, ὃν εἴρηκας, ποιήσω· εὕρηκας γὰρ χάριν ἐνώπιον ἐμοῦ καὶ οἶδά σε παρὰ πάντας» (Ἐξόδ. λγ' 17). Θὰ σοῦ κάμω, λέγει ὁ Θεός, καὶ τὴν χάριν αὐτήν. Αὐτὸ ποὺ μοῦ ζητεῖς, θὰ τὸ κάμω. Καὶ θὰ τὸ κάμω γιὰ χατῆρι δικό σου. Γιατί σοῦ ἔχω τέτοια εὔνοια καὶ σὲ γνωρίζω ὡς ἰδικόν μου ἄνθρωπον τόσον πολύ, ὅσον δὲν ὑπάρχει κανένας ἄλλος σήμερα ποὺ νὰ ἀπολαμβάνῃ τόσον πολὺ τὴν ἀγάπην Μου, ὅσον σύ.

Ὥραῖα! Ὁ Μωϋσῆς ἐπέτυχε λοιπὸν ὅ,τι ἐζητοῦσε. Καὶ πρέπει νὰ ἦνε κατὰ πάντα ἱκανοποιημένος καὶ εὐχαριστημένος, γιατί ὁ Θεὸς τὸν εἰσήκουσε. Κύτταξε ὅμως, ἀδελφέ μου, ὅτι ὁ μέγας προφήτης δὲν σταματᾷ, ἀλλὰ νέον αἴτημα καὶ νέαν χάριν, πάρα πολὺ μεγάλην μάλιστα, ζητεῖ τώρα ἀπὸ τὸν Θεόν. Ἐκεῖ, ποὺ θὰ ἐπερίμενε κανείς, νὰ ἀκούσῃ τὸν Μωϋσῆν νὰ λέγῃ· «Κύριε, μεγάλο εἶνε τὸ ἔλεός Σου καὶ μεγάλη ἡ χάρις, ποὺ μοῦ ἔκαμες», τὸν ἀκούει νὰ λέγῃ κάτι ἄλλο· «Ἐμφάνισόν μοι σεαυτόν» (Ἐξόδ. λγ' 18). Φανέρωσέ μου, Κύριε, τὸν Ἑαυτόν Σου. Θέλω νὰ Σὲ ἰδῶ, Δεῖξέ μου καὶ τὸ ἔνδοξον πρόσωπόν Σου.

Ὤ! ἀδελφέ μου. Μὴ νομίσῃς, ὅτι ὁ Μωϋσῆς ἐθάρρεψε πολὺ καὶ ἐπῆρεν ἀέρα, καθὼς λέγομεν συνήθως, ὥστε μὲ ἀδιακρισίαν καὶ αὐθάδειαν νὰ μὴ ἀρκῆται εἰς ὅσα ὁ Θεὸς τοῦ ἔδωκεν, ἀλλὰ νὰ προβάλῃ αὐθαδῶς εἰς τὸν Ὕψιστον ὁλονὲν καὶ νέας ἀξιώσεις. Ἄ! ὄχι. Τέτοιο πρᾶγμα δὲν συμβαίνει ποτὲ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Μωϋσέως. Καὶ ἀποδεικνύεται τοῦτο ἀκριβῶς, ἀπὸ τὸ ὅτι ὁ Θεὸς εἰσακούει ἀμέσως καὶ τὸ νέον αὐτὸ αἴτημα τοῦ Μωϋσέως.

Ὁ Μωϋσῆς τολμᾷ νὰ ἀπευθύνῃ καὶ νέαν ἱκετευτικὴν αἴτησιν εἰς τὸν Θεόν, γιατί εἰξεύρει καλά, ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ἀγαθὸς καὶ εὐχαριστεῖται οἱ ἄνθρωποι νὰ Τοῦ ζητοῦν καὶ Αὐτὸς διαρκῶς νὰ τοὺς δίνῃ. Καὶ ἔτσι τὸ θάρρος αὐτό, ποὺ λαμβάνει τώρα ὁ Μωϋσῆς, ἐπειδὴ ἐμπνέεται ἀπὸ τὴν πίστιν καὶ τὴν γνῶσιν αὐτήν, εἶνε ἕνα εἶδος ἐμπράκτου δοξολογίας καὶ εὐχαριστίας πρὸς τὸν Θεόν. Εἶνε ἕνα θάρρος υἱϊκόν, ποὺ αἰσθάνεται πρὸς τὸν πατέρα του. Θάρρος παιδιοῦ ποὺ ἔχει ἀναριθμήτους λόγους νὰ ἀγαπᾷ τὸν Πατέρα του, εἰς τὸν ὁποῖον μὲ πεποίθησιν καὶ ἐμπιστοσύνην βασίζεται. Δηλαδὴ ὁ Μωϋσῆς εἶνε σὰν νὰ λέγῃ εἰς τὸν Θεόν: Ἂν εἶχα

μὲ ἄλλον νὰ κάμω, θὰ τὸ ἐσυλλογιζόμουν πολὺ ὕστερα ἀπὸ μιὰ πολὺ μεγάλη χάρι, ποὺ μοῦ ἔκαμε, νὰ τοῦ ζητοῦσα ἀμέσως ἄλλη μιά. Ἀπὸ Σὲ ὅμως, ποὺ εἶσαι τόσον φιλάνθρωπος καὶ τόσον ἀγαθός, δὲν δυσκολεύομαι, Κύριε, νὰ Σοῦ τὴν ζητήσω. Καὶ ἴδοὺ λοιπόν, ὅτι Σοῦ τὴν ζητῶ.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ νέον αἴτημα τοῦ Μωϋσέως ἐὰν τὸ ἐξετάσῃς, θὰ πεισθῆς ἀμέσως, ὅτι πνεῦμα βαθείας καὶ θερμῆς ἀφοσιώσεως πρὸς τὸν Θεὸν παρακινεῖ τὸν Μωϋσῆν εἰς τὸ νὰ ἀπευθύνῃ τὴν νέαν αὐτὴν ἱκεσίαν του. Διότι τί ζητεῖ; Νὰ ἴδῃ τὸν Θεόν. Ἀφοῦ εἶχε συνομιλήσει μὲ τὸν Θεὸν πολλαῖς φοραῖς· ἀφοῦ εἶχε μεῖνει μαζύ του σαράντα ἡμέραις ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος, ζητεῖ τώρα νὰ Τὸν ἴδῃ μὲ ἕνα τρόπον κάπως καθαρώτερον, αἰσθητότερον, ἀμεσώτερον. Εἶχε θελχθῆ δηλαδὴ ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸν Θεόν· εἶχε συναρπασθῆ ἡ ψυχή του· ἡ καρδία του ἐφλέγετο ἀπὸ ἕνα πόθον θερμὸν νὰ ἔλθῃ εἰς σχέσιν στενωτέραν πρὸς τὸν Θεόν. Καὶ ὁ πόθος αὐτὸς πλημμυρεῖ τώρα καὶ ὑπερχειλίζει καὶ βγαίνει ἀπὸ τὰ χείλη τοῦ Μωϋσέως μὲ τοὺς λόγους τοῦ νέου αὐτοῦ αἰτήματος.

Ὦ! ἀδελφέ μου. Αὐτὸ θὰ εἴπῃ σχέσις πρὸς τὸν Θεόν, ἐπικοινωνία μὲ τὸν Θεόν, θεωρία τοῦ Θεοῦ. Νὰ χορταίνῃς τὸν Θεὸν καὶ πάντα νὰ Τὸν ποθῆς καὶ οὐδέποτε νὰ καταλαμβάνεσαι ἀπὸ κόρον. Αὐτὴ δὲ ἀκριβῶς θὰ εἶνε ἡ κυριωτέρα πηγὴ τῆς μακαριότητος τῶν δικαίων εἰς τὴν μέλλουσαν ζωήν. Θὰ βλέπουν διαρκῶς τὸν Θεόν. Καὶ ἐνῷ θὰ χορταίνουν βλέποντες τὴν δόξαν Του, διαρκῶς καὶ θὰ Τὸν ποθοῦν, καὶ διαρκῶς θὰ Τὸν βλέπουν καλλίτερα καὶ διαρκῶς θὰ Τὸν ποθοῦν. Εὐλογημένος καὶ εὐτυχισμένος πόθος! Μακάριος καὶ πανευφρόσυνος χορτασμός! Ἀχόρταστος καὶ ἀνεξάντλητος ἐντρύφησις! Ἀστείρευτος πηγὴ χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης!

ΕΡΜΗΝΕΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑ ΙΩΑΝΝΗΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

16. Καὶ ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες ἐλάβομεν, καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος.

Καὶ ἀπὸ τὸν ὑπερπλεονάσμὸν καὶ τὴν ἀνεξάντλητον τελειότητά του ἡμεῖς ὅλοι ἐλάβομεν, καὶ τὴν μίαν χάριν ἐπάνω εἰς τὴν ἄλλην.

Καί. *Ὑπάρχει καὶ ἡ γραφὴ ὅτι μαρτυρουμένη ὑπό τινων μεγαλογραμμάτων κωδίκων καὶ πολλῶν πατέρων. Εὐδοκεῖται αὕτη, ἐὰν συνδέσωμεν, τὸν στίχ. 16 πρὸς τὸν στίχ. 14, ἐκλαμβάνοντες τὸν στίχ. 15 ὡς ἐν παρενθέσει. Πάντως τὰ ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ δὲν ἀποτελοῦσι συνέχειαν τῆς μαρτυρίας τοῦ βαπτιστοῦ. «Οὐ τοῦ Προδρόμου ἐστὶ ῥῆμα, ἀλλὰ τοῦ μαθητοῦ»(Χρυσ.).Ἡ σύνδεσις δ' αὐτῶν πρὸς τὰνωτέρω ἔχει ὡς ἕπεται: «Εἰπὼν ὅτι πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας ἦν.... φησὶν ὅτι καὶ ἡμεῖς πάντες οἱ μαθηταὶ ἐκ τοῦ τοιούτου πληρώματος αὐτοῦ ἐλάβομεν κατὰ μετοχήν» (Ζιγ.).*

ἐκ τοῦ πληρώματος αὐτοῦ. *«Καθάπερ ἐξ ἀεννάου πηγῆς» (Κύριλ.). Ὁ σαρκωθεὶς Λόγος εἶνε πλήρης χάριτος καὶ ἀληθείας. «Αὐτοπηγὴ δὲ καὶ αὐτόρριζά ἐστι πάντων τῶν ἀγαθῶν..... οὐκ ἐν ἑαυτῷ συνέχων τῶν ἀγαθῶν τὸν πλοῦτον, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὑπερβλύζων αὐτὸν καὶ μετὰ τὸ ὑπερβλύσαι μένων πλήρης ἐν οὐδενὶ ἐλαττούμενος ἐκ τῆς εἰς ἑτέρους χορηγίας» (Χρυσόστ.).*

ἡμεῖς πάντες. *«Οὐχὶ πάντες ἐθεάσαντο, στίχ. 14, ἀλλὰ πάντες ἔλαβον» (Bengel). «Οἱ δώδεκα, οἱ τριακόσιοι, οἱ πεντακόσιοι, οἱ τρισχίλιοι, οἱ πεντακισχίλιοι, ἅπαν τὸ πλήρωμα τῶν πιστῶν» (Χρυσ.).*

καὶ χάριν ἀντὶ χάριτος. *Κατὰ τὴν παλαιὰν ἑρμηνείαν, «τὴν καινὴν διαθήκην ἀντὶ τῆς παλαιᾶς» (Ζιγ.), «δεικνὺς ὅτι χάριτι καὶ Ἰουδαῖοι ἐσώζοντο..... διὰ γὰρ τοὺς πατέρας ὑμᾶς ἐξελεξάμην. Εἰ τοίνυν οὐκ ἐξ οἰκείων κατορθωμάτων ἐξελέγησαν παρὰ Θεοῦ, δῆλον ὅτι χάριτι ταύτης ἔτυχον τῆς τιμῆς» (Χρυσόστ.), «χαριζομένου τοῦ Θεοῦ τούτοις δι' ἔλεον οἰκεῖον, οὐκ ἀμειβομένου τούτους διὰ προλαβούσας ἀρετὰς αὐτῶν» (Ζιγ.). Ὁ ἐπακολουθῶν στίχος ὅμως, ἐν τῷ ὁποίῳ τονίζεται ὅτι χάρις δὲν ἐδόθη διὰ τοῦ Μωϋσέως, ἀλλὰ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀποκλείει τὴν ἑρμηνείαν ταύτην. Ὀρθοτέρα ἡ ἑρμηνεία τῶν νεωτέρων. Ἡ χάριν ἐπὶ χάριτος, σειρὰν συνεχῆ χαρίτων, εἰς τὴν ὁποίαν νέα χάρις προστίθεται εἰς τὴν προηγουμένην χάριν· ὥστε ὁ λαμβάνων αὐτὴν χριστιανὸς νὰ πηγαίνῃ ἀπὸ χάριν εἰς χάριν, ἀπὸ ταύτης εἰς ἐκείνην τὴν βαθμίδα τῆς χάριτος. Ἢ ὅπως ὁ Godet· κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ καθεστὼς τοῦ νόμου, ἐν τῷ ὁποίῳ ἵνα τις τύχῃ χάριτός τινος, ἔπρεπε νὰ προβάλῃ ἔργον τι τηρῶν τὸν νόμον, εἰς τὸ νέον καθεστὼς τῆς χάριτος ἡ ληφθεῖσα χάρις καθίσταται τίτλος, ἵνα δοθῇ εἰς ἡμᾶς καὶ νέα χάρις εἰς τρόπον ὥστε τῷ ἔχοντι παντὶ χάριν δοθήσεται καὶ ἄλλη χάρις καὶ περισσευθήσεται.*

17. Ὅτι ὁ νόμος διὰ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο.

Διότι ὁ νόμος διὰ μέσου τοῦ Μωϋσέως ἐδόθη, ἡ χάρις καὶ ἡ πλήρης γνῶσις καὶ ἀλήθεια περὶ Θεοῦ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἦλθεν.

Ὅτι. *Αἰτιολογεῖ τὸ χάριν ἀντὶ χάριτος. Ἡ σύνταξις κατὰ παράταξιν κατὰ τὴν παρ' Ἑβραίοις συνήθειαν, ἀντὶ «ἐπεὶ ὁ νόμος μέν.... ἡ χάρις δέ.....».*

διὰ Μωϋσέως. *«Ὁ νόμος μὲν εἴτουν ἡ Π.Δ. διὰ Μωϋσέως μεσολαβήσαντος ἐδόθη τοῖς Ἑβραίοις» (Ζιγ.), «μεσίτῃ χρησαμένου τοῦ Θεοῦ ἀνθρώπῳ, τῷ Μωσεῖ φησι» (Θεοφ.).*

ὁ νόμος..... ἡ χάρις. *«Θέα τὴν σύνεσιν. Οὐ τοῦ προσώπου ποιεῖται τὴν ἐξέτασιν ἀλλὰ τῶν πραγμάτων, χάριν καὶ ἀλήθειαν ἀντιτιθεὶς τῷ νόμῳ» (Χρυσόστ.). «Ὁ νόμος ὁ κατεργαζόμενος ὀργήν (Ρωμ. δ' 15) καὶ ὁ ἔχων σκιὰν τῶν μελλόντων ἀγαθῶν Ἑβρ. ι' 1» (Bengel). Πρὸς τὴν ὀργὴν τοῦ νόμου ἀντιθέτει τὴν χάριν καὶ πρὸς τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν.*

ἐδόθη.... ἐγένετο. *Ἀντιθέτει «τὸ ἐγένετο τῷ ἐδόθη. Πολὺ δὲ τὸ μέσον ἑκατέρων· τὸ μὲν γὰρ διακονουμένου ἦν, τὸ ἐδόθη, λαβόντος παρ' ἑτέρου καὶ δόντος οἷς προσετάγη δοῦναι, τὸ δὲ ἐγένετο ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια βασιλέως, μετὰ ἐξουσίας πάντα ἀφιέντος τὰ ἁμαρτήματα, καὶ αὐτοῦ κατασκευάζοντος τὴν δωρεάν» (Χρυσόστ.). Τὸ διὰ τοῦ Μωϋσέως ἐδόθη θὰ ἑρμηνεύσωμεν ὅτι ὁ Μωϋσῆς ὑπῆρξε τὸ ὄργανον διὰ τοῦ ὁποίου ἐδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς τοὺς Ἰουδαίους ὁ νόμος. Τὸ διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐγένετο θὰ ἑρμηνεύσωμεν διὰ μέσου τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς ἐνεργοῦ αἰτίας, ὡς ἀπὸ πηγῆς πρωταρχικῆς, «οὐδενὸς ἑτέρου μεσολαβήσαντος» (Ζιγ.). «Αὐθεντικὸν μὲν τὸ ἐγένετο, δουλικὸν*

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΤΟ ΣΩΜΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΤΟΥ (*)

Τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ σῶμα ἡμῶν. «Καὶ τώρα ἐρχόμεθα εἰς δεύτερον στάδιον, εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ σώματος. Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὅτε ὁ κόσμος ἦτο ἕτοιμος διὰ τὴν φανέρωσιν τοῦ Θεοῦ, ὁ Θεὸς «ἐξαπέστειλε τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ἐκ γυναικός, γενόμενον ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον ἐξαγοράσῃ, ἵνα τὴν υἱοθεσίαν ἀπολάβωμεν» (Γαλάτ. 4. 4, 5). Ὑπάρχει εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολήν (κεφ. 10' 5) μία περίεργος καὶ πολλάκις συζητηθεῖσα φράσις, τὴν ὁποίαν ἐχρησιμοποίησεν ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἀνωτέρω συμβὰν ὁ συγγραφεὺς τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ὁδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ ἐν λόγῳ φράσις, ληφθεῖσα ἀπὸ τὸν Ψαλμὸν 39. 7, ἔχει ὡς ἑξῆς: «Διὸ ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὸν κόσμον λέγει, θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας, σῶμα δὲ κατηρτίσω μοι..... Τότε εἶπον, ἰδοὺ ἥκω (ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ) τοῦ ποιῆσαι, ὁ Θεός, τὸ θέλημά σου». Ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦλθεν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης διὰ νὰ κατοικήσῃ εἰς σῶμα ἰδιαιτέρως καταρτισθὲν δι' αὐτόν, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ ποιήσῃ δι' αὐτοῦ ἐκ καρδίας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ ἑλληνικὴ λέξις «κατηρτίσω» εἶνε ἐνδιαφέρουσα λέξις· συναντᾶται δεκαπέντε φορὰς εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην, εἴτε ὑπὸ μορφὴν ρήματος εἴτε ὑπὸ μορφὴν οὐσιαστικοῦ, καὶ πολλάκις ἑρμηνεύεται εἰς τὴν ἔννοιαν τοῦ «τέλειος» ἢ «τελειοποιημένος» ἢ «τελειότης». Συναντᾶται εἰς τὸ κατὰ Ματθαῖον εὐαγγέλιον (4. 21), ὅπου μᾶς λέγει ὅτι οἱ υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου ἦσαν «καταρτίζοντες τὰ δίκτυα αὐτῶν», εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολήν (11. 3), ὅπου ἀναγινώσκομεν ὅτι πίστει νοοῦμεν «κατηρτίσθαι τοὺς αἰῶνας ῥήματι Θεοῦ». Ὁ συσχετισμὸς τῶν ἰδεῶν τούτων δὲν μᾶς ἐνθυμίζει ὅτι εἰς τὸ σῶμα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ, ὅλα τὰ τραύματα καὶ τὰ ῥήγματα, τὰ ὁποῖα ἐπροξένησεν ἡ ἁμαρτία καὶ ἡ κληρονομία τοῦ κακοῦ, διωρθώθησαν καὶ ἐθεραπεύθησαν οὕτως, ὥστε ὁ δεύτερος Ἀδὰμ ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον μὲ τέλειον σῶμα, ὅμοιον πρὸς ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐδόθη εἰς τὸν πρῶτον Ἀδάμ; (*) Εἰς τὸ «κατηρτισμένον» τοῦτο σῶμα κατῴκησε θελληματικῶς ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος ἦλθε διὰ νὰ φανερώσῃ εἰς ἡμᾶς τὸν Πατέρα καὶ νὰ ποιήσῃ τὸ θέλημα Αὐτοῦ, καὶ ὁ ὁποῖος ἔγινεν οὕτως ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου, καὶ ὁ Δοτὴρ ζωῆς αἰωνίου εἰς τοὺς πιστεύοντας εἰς Αὐτόν (Α' Ἰωάν, 4. 9, 10, 14). Τὸ σῶμα Αὐτοῦ ἦτο ὅ,τι ἠδύνατο νὰ εἶνε τὸ τέλειον ἀνθρώπινον σῶμα, ἀλλὰ χωρὶς ἁμαρτίας καὶ τῶν ἐκ τῆς ἁμαρτίας συνεπειῶν.

»Ἀλλὰ δὲν θὰ ἠδυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν ἓν ἀκόμη βῆμα καὶ νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ τὸ σῶμα ἐκεῖνο εἶχε τοὺς περιορισμούς του ἐκ τοῦ ὅτι κατέστη ὑπήκοον θανάτου; Ναί. Διότι ἀναμφιβόλως ὁ τελικὸς σκοπὸς τῆς δημιουργίας πρέπει νὰ ἀναζητηθῇ εἰς τὸ μετὰ τὴν ἀνάστασιν σῶμα τοῦ Χριστοῦ, περὶ τοῦ ὁποίου σώματος πολὺ ὀλίγα γνωρίζομεν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἔφερε τὰς οὐλὰς τῶν πληγῶν τῆς παρελθούσης ζωῆς· ὅτι εἶχε σάρκα καὶ ὀστᾶ, ἄνευ μνείας αἵματος· καὶ ὅτι δὲν ἠμποδίζετο ἀπὸ περιορισμοὺς ὕλης, διαστήματος κ.λ.π., οἱ ὁποῖοι περιορισμοὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶνε ὁ πρόδηλος κλῆρος ἡμῶν τῶν ἀνθρώπων. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἔχει οὐκ ὀλίγα νὰ μᾶς εἴπῃ περὶ τούτου. Παραβάλλει τὸ παρὸν σῶμά μας πρὸς φθαρτὴν σκηνήν (Β' Κορινθ. 5. 1), ἀλλὰ προσδοκᾷ τὴν ἡμέραν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἔχωμεν «οἰκοδομὴν ἐκ Θεοῦ, οἰκίαν ἀχειροποίητον, αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς». Παραβάλλει τὸ σῶμά μας πρὸς εὔθραυστον «ὀστράκινον σκεῦος» (Αὐτόθι 4. 7). Τὸ ὀνομάζει «ἔξω ἄνθρωπον διαφθειρόμενον», δηλαδὴ ἐξωτερικὸν ἄνθρωπον φθειρόμενον (Αὐτόθι, 4. 16), ἀλλὰ λέγει ὅτι ὁ ἔσωθεν (ὁ ἐσωτερικός) ἄνθρωπος «ἀνακαινοῦται ἡμέρᾳ καὶ ἡμέρᾳ». Τὸ ὀνομάζει «σῶμα τῆς ταπεινώσεως» (ἐξηυτελισμένον, ταπεινόν), ἀλλὰ μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς «μετασχηματίσει εἰς τὸ γενέσθαι αὐτὸ σύμμορφον τῷ σώματι τῆς δόξης αὐτοῦ» (Φιλιππ. 3. 21). Καὶ εἰς τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο δέκατον πέμπτον κεφάλαιον τῆς πρώτης πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς του ἀντιπαραβάλλει τὸ φυσικὸν ἢ σαρκικὸν σῶμα, τὸ ὁποῖον σπείρεται εἰς τὴν γῆν ἐν φθορᾷ, ἀσθενείᾳ, ἀτιμίᾳ, πρὸς τὸ σῶμα τὸ πνευματικόν, τὸ ὁποῖον θὰ ἀναστηθῇ ἐν ἀφθαρσίᾳ, ἐν δόξῃ, ἐν τιμῇ. Θὰ ἀναστηθῇ δὲ τὸ σῶμα τοῦτο τόσον ὀλίγον ὅμοιον πρὸς τὸ ἀρχικὸν σῶμα, ὅσον ὁ βλαστὸς τοῦ σίτου πρὸς τὸ σπέρμα τοῦ σίτου, ὅσον ἡ δρῦς πρὸς τὸ βαλανίδι. Ἐὰν λοιπὸν τοιαύτη εἶνε ἡ κληρονομία μας, ἃς προσέξωμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν πρεπόντως καὶ μετὰ τῆς προσηκούσης τιμῆς τὰ σώματά μας, τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς κατήρτισε δι' ἡμᾶς κατὰ τὸ στάδιον τοῦτο τῆς ὑπάρξεώς μας. Εἶνε ὄντως προνόμιόν μας νὰ χρησιμοποιῶμεν τὸ σῶμα, ὅπως καὶ ὁ Κύριος ἡμῶν μετεχειρίσθη τὸ ἰδικόν Του, «τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημα» τοῦ Θεοῦ.

(*) Συνέχεια τοῦ προεδρικοῦ λόγου τοῦ ἄγγλου Albert C. Carless, καθηγητοῦ τῆς Ἰατρικῆς, ἑταίρου τῆς βασιλικῆς χειρουργικῆς Ἑταιρείας κλπ.

(*) Σημ. σχετ. Τὸ νόημα τῶν ἐνταῦθα λόγων τοῦ σοφοῦ Ἰατροῦ εἶνε τοῦτο: Ἐὰν συνδυάσωμεν τὴν κοινὴν λέξιν «καταρτίζω» τῶν δύο σημειωθέντων χωρίων τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἓν ὁμιλεῖ περὶ «καταρτισμοῦ» τῶν δικτύων (δηλαδὴ τῆς συρραφῆς καὶ διορθώσεως τῶν ἐσχισμένων δικτύων), τὸ δὲ ἕτερον περὶ «καταρτισμοῦ τῶν αἰώνων» (δηλ. τῆς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ σοφῆς καὶ ἀρτίας δημιουργίας τῆς κτίσεως), ἔχομεν τοῦτο τὸ νόημα: Ὁ Δημιουργὸς τῆς τελείας κτίσεως «κατήρτισεν», ἐδημιούργησεν ἀπὸ τὸ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ἐσχισμένον καὶ καταπληγωμένον ἀνθρώπινον σῶμα, τὸ τέλειον τοῦ Χριστοῦ σῶμα.

δὲ τὸ ἐδόθη» (Θεοφ.). «Οὐδεὶς φιλόσοφος τόσον ἐπακριβῶς χρησιμοποιεῖ τὰς λέξεις ὡς ὁ Ἰωάννης καὶ εἰδικῶς ἐν τῷ κεφαλαίῳ τούτῳ. Ἐδόθη καὶ ἔπειτα λέγει ἐγένετο. Ὁ νόμος δὲν εἶνέ τι ἀνῆκον εἰς τὸν Μωϋσῆν· ἡ χάρις ὅμως καὶ ἡ ἀλήθεια ἀνήκουσιν εἰς τὸν Χριστόν» (Bengel).

ἡ χάρις καὶ ἡ ἀλήθεια. *Παρὰ Παύλῳ ἀντιτίθεται ἡ χάρις πρὸς τὸν νόμον. Ὁ Ἰωάννης προσθέτει εἰς τὴν χάριν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἀλήθεια ἑρμηνεύεται ὑπὸ τοῦ ἐπακολουθοῦντος στίχου. Ἀλήθεια εἶνε τελεία περὶ Θεοῦ γνῶσις, ἡ πλήρης ἀποκάλυψις, ἡ ἐξήγησις τὴν ὁποίαν ὁ μονογενὴς περὶ τοῦ Πατρὸς αὐτοῦ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς κατὰ τὸν ἑπόμενον στίχον. Καὶ ὁ νόμος ἦτο ἀληθής, ἀλλ' ἡ δι' αὐτοῦ ἀποκάλυψις ἦτο σκιώδης, οὐδὲ ἠδύνατο ὁ νόμος νὰ ἐλευθερώσῃ τὸν ἄνθρωπον. Ἡ διὰ τοῦ Χριστοῦ ἀλήθεια δὲν εἶνε μόνον ἀποκάλυψις πλήρης, ἀλλὰ καὶ ἐλευθεροῖ ἡμᾶς.*

ΚΥΡΙΑΚΗ 7 ΙΟΥΝΙΟΥ

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(Κυρ. ἁγ. Πάντων, Ἑβρ. ια' 33—ιβ' 2).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 660.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ἁγ. Πάντων, Μτθ. ι' 32—33, 37—38, ιθ' 27—30).
Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 34, 65.

ΟΜΙΛΙΑ
ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

1.— Εἰς κάθε ἐποχήν, ὅσοι θέλουν ν' ἀκολουθήσουν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, θὰ συναντήσουν ἀντιδράσεις καὶ πειρασμούς. Διότι ὁ Σατανᾶς ἔχει πάντοτε τοὺς ὀπαδούς του καὶ τὰ ὄργανά του εἰς τὸν κόσμον αὐτόν. Καὶ εἶνε φυσικὸν ὅλοι αὐτοὶ νὰ στρέφωνται ἐναντίον τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. Ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ζοῦν μακρὰν τῆς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου, οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ θὰ περιφρονοῦνται καὶ θὰ εἶνε μισητοί. Ποῖον ὅμως εἶνε τὸ καθῆκον τῶν ἀληθινῶν χριστιανῶν; Καὶ τί ζητεῖ ἀπ' αὐτοὺς ὁ Κύριος; Χωρὶς νὰ πτοοῦνται ἀπὸ τὴν δυσμένειαν τῶν ἀνθρώπων, ὀφείλουν μὲ παρρησίαν καὶ θάρρος, ὅταν τὰ καλοῦν αἱ περιστάσεις, νὰ ὁμολογοῦν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Νὰ ὁμολογοῦν ὅτι πιστεύουν εἰς Αὐτὸν καὶ ἀκολουθοῦν τὰς ἐντολάς Του. Νὰ τὸ ὁμολογοῦν ὄχι μόνον μὲ τοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν διαγωγήν των, μὲ τὰ χριστιανικά των ἔργα. Ὑπὸ τοὺς ὅρους δὲ αὐτοὺς ὁ Κύριος θὰ τοὺς ἀναγνωρίζῃ ὡς ἰδικούς Του καὶ θὰ τοὺς παρουσιάσῃ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως ἐνώπιον τοῦ οὐρανίου Πατρός Του, διὰ νὰ τοὺς δοξάσῃ ἐμπρὸς εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐτόνισε καὶ τὰ προεῖπεν ὁ Κύριος εἰς τοὺς πρώτους μαθητάς Του, εὐθὺς μόλις τοὺς ἐκάλεσε νὰ Τὸν ἀκολουθήσουν. Τὰ εἶπε, διὰ νὰ τὸ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των ὄχι μόνον αὐτοί, ἀλλὰ καὶ ὅλοι ὅσοι θέλουν νὰ εἶνε ὀπαδοί Του. «Πᾶς ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ Πατρός Μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς». Ἀντιθέτως δέ, ἐκείνους ποὺ λέγουν ὅτι εἶνε Χριστιανοί, ἀλλὰ ἐντρέπονται νὰ φανοῦν καὶ νὰ ὁμολογήσουν τὴν πίστιν των ἐμπρὸς εἰς τοὺς ἀσεβεῖς καὶ ἀπίστους, αὐτοὺς θὰ τοὺς ἀρνηθῇ ὁ Κύριος κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην. Θὰ τοὺς ἀρνηθῇ, διότι Τὸν ἠρνήθησαν καὶ αὐτοί.

Ἀλλὰ ζητεῖ καὶ κάτι ἄλλο ἀπὸ τοὺς ὀπαδούς Του ὁ Κύριος. Ζητεῖ νὰ ἔχουν τόσην ἀγάπην πρὸς Αὐτὸν καὶ τόσην αὐταπάρνησιν, ὥστε—ὅταν παρουσιασθῇ ἀνάγκη—νὰ θυσιάζουν χάριν Αὐτοῦ καὶ αὐτὴν τὴν πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ τὰ τέκνα ἀγάπην των. Ἀκόμη δὲ καὶ αὐτὴν τὴν ζωήν των. Εἶνε, βέβαια, οἱ γονεῖς μας καὶ τὰ παιδιά μας πρόσωπα ἀγαπητά. Ὀφείλομεν, πράγματι, νὰ τοὺς ἀγαπῶμεν. Ὅταν ὅμως τύχῃ τὰ πρόσωπα αὐτὰ νὰ θέλουν νὰ μᾶς χωρίσουν ἀπὸ τὸν Χριστὸν καὶ ζητοῦν νὰ κάμωμεν πράγματα ἀντίθετα ἀπὸ ὅ,τι διατάσσει ὁ Κύριος, τότε ὑπεράνω ὅλων αὐτῶν πρέπει νὰ θέσωμεν τὸν Χριστόν. Πᾶσα ἄλλη ἀγάπη καὶ συμπάθεια πρὸς οἱονδήποτε ἄλλο πρόσωπον πρέπει νὰ παραμερισθῇ. Καὶ ἂν ὁποτεθῇ ὅτι μᾶς παρουσιάζουν σταυρὸν καὶ μᾶς φοβερίζουν ὅτι θὰ μᾶς θανατώσουν διὰ τὴν πίστιν πρὸς τὸν Χριστόν, δὲν πρέπει νὰ δειλιάσωμεν οὔτε πρὸ τοῦ θανάτου. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ὁ Κύριος δὲν μᾶς ἀναγνωρίζει ὡς ἰδικούς Του ὀπαδούς. «Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ μητέρα...ἢ υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ...καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος».

Οὕτω πως θέτει τὰ ζητήματα ὁ Κύριος, ἀγαπητοί. Καθαρὰ καὶ ἐξάστερα. Πρέπει δὲ ὅλοι νὰ κανονίσωμεν τὴν θέσιν μας. Εἰς ποῖον ἀνήκομεν; Εἰς τὸν Χριστὸν ἢ εἰς τὸν κόσμον; Ποία δὲ ἀγάπη κυριαρχεῖ εἰς τὴν ψυχήν μας; Ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν εἶνε τοιαύτη, ὥστε χάριν Αὐτοῦ νὰ εἴμεθα πρόθυμοι εἰς κάθε θυσίαν; Ἰδοὺ ἐρωτήματα ποὺ πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσουν σοβαρῶς. Εἶνε δὲ ἀνάγκη νὰ προσέξωμεν πολύ. Διότι, καὶ ἂν ἔχωμεν κάποιαν ἀγάπην πρὸς τὸν Χριστόν, πολλάκις ὅμως τὴν ποδοπατοῦμεν καὶ τὴν θυσιάζομεν. Ἄλλοτε μέν, διὰ νὰ κάμωμεν τὰ ἁμαρτωλά μας θελήματα. Ἄλλοτε, διὰ νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὴ ὅμως ἡ κατάστασις εἶνε νόθος. Μὲ τὸ ἕνα πόδι στεκόμεθα εἰς τὴν παράταξιν τοῦ Χριστοῦ καὶ μὲ τὸ ἄλλο εἰς τὴν παράταξιν τοῦ κόσμου. Ἀλλ' ὁ Κύριος δὲν θέλει τοιούτους ὀπαδούς. Ἂν ἀνήκωμεν πράγματι εἰς Αὐτόν, πρέπει νὰ ἔχωμεν ὁριστικὴν καὶ ἀμετάκλητον ἀπόφασιν νὰ περιφρονήσωμεν κάθε φιλίαν καὶ ἀγάπην καὶ ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωήν μας νὰ θυσιάσωμεν, διὰ νὰ μείνωμεν πιστοὶ εἰς Αὐτόν.

2.—Ἴσως φαίνονται πολλαὶ καὶ βαρεῖαι αἱ θυσίαι, τὰς ὁποίας μᾶς ζητεῖ ὁ Κύριος. Ἐὰν ὅμως σκεφθῇ κανεὶς ποῖος εἶνε Ἐκεῖνος ποὺ μᾶς καλεῖ νὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν μὲ αὐταπάρνησιν τελείαν, θὰ τὰς εὕρῃ ὅλας τὰς θυσίας ὄχι μόνον δικαιολογημένας ἀλλὰ καὶ μικράς. Διότι μᾶς τὰς ζητεῖ ὄχι ἄνθρωπος, ἀλλ' ὁ Θεός. Μᾶς τὰς ζητεῖ Ἐκεῖνος, εἰς τὸν Ὁποῖον ὀφείλομεν πᾶν ὅ,τι ἔχομεν. Μᾶς τὰς ζητεῖ ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος πρῶτος Αὐτὸς ἀπηρνήθη τὴν δόξαν Του καὶ ἐταπεινώθη δι' ἡμᾶς, ἀλλὰ καὶ τὴν ζωήν Του ἐθυσίασε διὰ τὴν σωτηρίαν μας. Τί λοιπόν, ἂν καὶ ἡμεῖς θυσιάσωμεν τὰ πάντα δι' Αὐτόν;

Δὲν θὰ γίνουν ὅμως δι' Αὐτὸν αἱ θυσίαι μας· θὰ γίνουν διὰ τὸν ἑαυτόν μας. Ἡμεῖς θὰ ὠφεληθῶμεν. Παρατηρήσατε τοὺς δώδεκα ἀποστόλους. Ἀφῆκαν, βέβαια, τοὺς γονεῖς των καὶ τὰς ἐργασίας των καὶ ἠκολούθησαν τὸν Χριστόν. Μήπως ἐζημιώθησαν; Ἀναμφιβόλως ὄχι. «Τί θὰ κερδίσωμεν ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι Σὲ ἠκολουθήσαμεν;» ἠρώτησεν ὁ ἀπόστολος Πέτρος τὸν θεῖον Διδάσκαλον. Καὶ Ἐκεῖνος ἀπήντησεν ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως οἱ ἀπόστολοι θὰ καθίσουν εἰς δώδεκα θρόνους. Ὄχι μόνον διὰ νὰ δοξασθοῦν, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ κρίνουν τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. Διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ποὺ θὰ κρίνῃ τὸν κόσμον, θὰ παρουσιάσῃ τοὺς ἀποστόλους ὡς ὑποδείγματα αὐταπαρνήσεως καὶ ἀρε-

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ,,

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ..... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1

Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

τῆς, μὲ τὰ ὁποῖα θὰ κρίνῃ τοὺς ἀνθρώπους. Ἰδοὺ αἱ ἀμοιβαὶ καὶ τὰ κέρδη τῶν ἀποστόλων.

Ἀλλὰ καὶ κάθε ἄνθρωπος ποὺ θὰ δεχθῇ μὲ αὐταπάρνησιν νὰ θυσιάσῃ ὁτιδήποτε διὰ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, θὰ λάβῃ περισσότερα καὶ ἀνώτερα ἀπὸ ἐκεῖνα ποὺ θὰ θυσιάσῃ. Εἶνε κατηγορηματικὴ ἡ διαβεβαίωσις ποὺ μᾶς δίδει ὁ Κύριος. «Καὶ πᾶς ὃς ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει».

Ταλαίπωροι ἡμεῖς! Εἰς εὐλογίαν αἰώνιον καὶ ζωὴν μακαρίαν μᾶς καλεῖ ὁ Κύριος, καὶ ἡμεῖς φοβούμεθα νὰ Τὸν ἀκολουθήσωμεν! Αἱ καρδίαι μας ἔχουν προσκολληθῆ εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου τούτου. «Μήπως θὰ μοῦ δώσῃ ὁ Χριστὸς νὰ ζήσω;» ἐρωτοῦν πολλοὶ εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τοῦ ὑλισμοῦ. Καὶ δι' αὐτό, προκειμένου νὰ ἐξασφαλίσουν κάποιο κέρδος ὑλικόν, δὲν διστάζουν καὶ τὴν συνείδησίν των νὰ καταπατήσουν καὶ τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ νὰ περιφρονήσουν. Φοβοῦνται μήπως πτωχύνουν, ἂν ἀκολουθήσουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Χριστοῦ! Ἀλλὰ τί κάμνεις, ἄνθρωπε; Καὶ διατί σκέπτεσαι μὲ τόσην ἐπιπολαιότητα καὶ ὀλιγοπιστίαν; Εἶνε ἀδύνατον νὰ σὲ ἀφήσῃ ὁ Θεὸς νὰ πεινάσῃς, ὅταν ἐργάζεσαι τὸ θέλημά Του καὶ μένῃς πιστὸς εἰς Αὐτόν. Ἴσως, βέβαια, νὰ μὴν ἔχῃς ἀφθονίαν ὑλικῶν ἀγαθῶν, ὅπως ἔχουν ἐκεῖνοι ποὺ καταπατοῦν κάθε θεῖον καὶ ἀνθρώπινον νόμον. Ἀλλὰ τί μὲ τοῦτο; Τὰ ὀλίγα ποὺ ἔχεις σύ, ἔχουν τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ. Αὐτὰ δίδουν μεγαλυτέραν εὐχαριστησιν ἀπὸ τὰ πολλὰ τῶν ἀσεβῶν. Ἄλλως τε, ὁσαδήποτε καὶ ἂν μαζεύσῃ κανεὶς εἰς τὸν κόσμον αὐτόν, ὅλα μεθαύριον θὰ τὰ ἀφήσῃ. Θὰ φύγῃ γυμνὸς ἀπὸ τὴν γῆν, διὰ νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ τότε πόσον διαφορετικὰ θὰ εἶνε τὰ πράγματα! «Πολλοὶ ἔσονται πρῶτοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι». Θὰ ἴδωμεν τότε νὰ ἀποδοκιμάζωνται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὡς οἱ τελευταῖοι τῶν ἀνθρώπων, ὅλοι ἐκεῖνοι ποὺ ἐθεωροῦντο εἰς τὸν κόσμον αὐτὸν μεγάλοι καὶ πρῶτοι. Καὶ ἀντιθέτως. Ἄλλοι ποὺ ἔζησαν περιφρονημένοι καὶ τοὺς ὁποίους κανεὶς δὲν ἐπρόσεχε θὰ ἀναδειχθοῦν πρῶτοι καὶ ἔνδοξοι πλησίον τοῦ Θεοῦ.

Ἂς ἀκολουθήσωμεν λοιπὸν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἂς Τὸν ἀκολουθήσωμεν, ὅπως Τὸν ἠκολούθησαν καὶ πάντες οἱ ἅγιοι, τῶν ὁποίων τὴν μνήμην σήμερον ἑορτάζομεν. Ἂς Τὸν ἀγαπήσωμεν μὲ ὅλην τὴν ψυχήν μας. Εἶνε ὁ Σωτήρ μας. Δι' Αὐτὸν κάθε θυσία εἶνε δικαία καὶ ἐπιβεβλημένη. Ἀλλ' εἶνε καὶ συμφέρουσα. Διότι, ἂν θυσιάσωμεν ὑλικά, θὰ κερδίσωμεν πνευματικά. Θὰ θυσιάσωμεν πρόσκαιρα ἀγαθά, διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὰ αἰώνια ἀγαθὰ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

	Τιμὴ Ταχ. Δρχ.	Ἐσωτ.
Αἰδ. Κων. Καλλινίκου, πρωτοπρεσβυτέρου. Πρακτικαὶ Ὁμιλίαι εἰς τὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια, ἔκδοσις Β'. Εἶνε 57 τὸν ἀριθμόν, ἀληθινὰ λογοτεχνήματα, ἀνάγνωσμα κατ' ἐξοχὴν διὰ τοὺς λαϊκοὺς, βοήθημα δὲ σπουδαιότατον διὰ τοὺς ἀσχολουμένους περὶ τὸ κήρυγμα. Σελ. 450 ἐπὶ χάρτου ἐκλεκτοῦ.		
ἄδετοι	60	13
πανόδετοι	80	15
δερμάτινοι	100	16

ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΛΟΓΟΣ Ε'.

ΕΙΣ ΤΟΝ ΛΑΖΑΡΟΝ

4. Καὶ πῶς εἶνε δυνατόν, λέγει ὁ ἄλλος, ἀφοῦ εἶνε κανεὶς ἄνθρωπος, νὰ μὴ πονῇ; Ἐγὼ ὅμως λέγω τὸ ἀντίθετον: Πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ πονῇ, ἀφοῦ εἶνε ἄνθρωπος τιμηθεὶς παρὰ τοῦ Θεοῦ μὲ τὸ λογικὸν καὶ τὴν σκέψιν καὶ τὰς περὶ τῆς μελλούσης ζωῆς ἐλπίδας; Καὶ ποῖος ὑπάρχει, λέγει, ποὺ νὰ μὴ ἐκυριεύθη ἀπὸ τὸ πάθος αὐτό; Πολλοὶ καὶ εἰς πολλὰ μέρη καὶ σύγχρονοί μας καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν προγόνων μας. Ἄκουσε τί λέγει ὁ Ἰὼβ ἐπὶ παραδείγματι, ὅταν ἀπέθανον ὅλα του τὰ παιδιά. «Ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλετο· ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο» (Ἰὼβ 1, 21). Εἶνε βεβαίως αὐτὰ ἄξια θαυμασμοῦ καὶ ἁπλῶς ἀκουόμενα· ἂν δὲ τὰ ἐξετάσῃς μὲ ἀκρίβειαν, τότε θὰ θαυμάσῃς περισσότερον. Σκέψου δηλαδὴ ὅτι ὁ διάβολος δὲν ἐφόνευσε τὰ μισὰ καὶ ἀφῆκε τὰ ἄλλα μισά, οὔτε ἐφόνευσε τὰ περισσότερα καὶ ἀφῆκε τὰ ὀλιγώτερα· ἀλλὰ ἐτρύγησεν ὅλον τὸν καρπόν, καὶ ὅμως τὸ δένδρον δὲν τὸ ἔρριψε κάτω. Ἐξήγειρεν ὅλην τὴν θάλασσαν μὲ τὰ κύματά της, ἀλλὰ τὸ πλοῖον δὲν τὸ κατεπόντισεν. Ἐξήντλησεν ὅλην τὴν δύναμίν του, ἀλλὰ τὸν πύργον δὲν τὸν ἔσεισεν· ἀλλὰ ἐστέκετο κτυπώμενος πανταχόθεν καὶ ὅμως ἔμενεν ἀκίνητος· τὰ βέλη ἐρρίπτοντο ὡς νιφάδες χιόνος καὶ ὅμως δὲν τὸν ἐκτύπων· ἢ μᾶλλον τὸν ἐκτύπων μὲν ἀλλὰ δὲν τὸν ἐπλήγωνον. Σκέψου πόσον βαρὺ εἶνε νὰ ἴδῃ ὅτι τόσα παιδιὰ ἐχάθησαν. Τί δὲν ἦτο ἱκανὸν νὰ τὸν λυπῇ ὑπερβολικά; Τὸ ὅτι ὅλοι ἀπέθανον, ὅλοι δὲ μαζῇ καὶ εἰς μίαν ἡμέραν, τὸ ὅτι ἀπέθανον εἰς αὐτὸ τὸ ἄνθος τῆς ἡλικίας των, τὸ ὅτι εἶχαν δείξει πολλὴν ἀρετήν, τὸ ὅτι μὲ τοιαύτην τιμωρίαν ἐτελείωσαν τὸν βίον, τὸ ὅτι ἡ θλῖψις αὐτὴ τοῦ προσετέθη τελευταία καὶ ὕστερα ἀπὸ τόσας ἄλλας, τὸ ὅτι τοὺς εἶνε φιλόστοργοι οἱ γονεῖς, τὸ ὅτι ἦσαν ἀξιαγάπητοι οἱ ἀποθανόντες; Διότι ὅταν κανεὶς χάνει κακὰ παιδιά, λυπεῖται μὲν διὰ τὸ πάθημα, ὄχι ὅμως καὶ μὲ πολλὴν σφοδρότητα. Διότι ἡ κακία τῶν ἀποθανόντων δὲν ἀφίνει τὴν λύπην νὰ γίνῃ πικροτέρα. Ὅταν ὅμως οἱ ἀποθανόντες εἶνε καὶ ἐνάρετοι, τὸ τραῦμα γίνεται μόνιμον, ἡ μνήμη των παραμένει ἀλησμόνητος, τὸ κακὸν ἀπαρηγόρητον, διπλοῦν τὸ κέντρὶ τῆς λύπης, ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὴν φυσικὴν ἀγάπην, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀπὸ τὴν ἀρετὴν τῶν ἀποθανόντων. Ὅτι δὲ ἦσαν ἐνάρετοι εἶνε φανερὸν ἐκ τούτου. Ὁ πατέρας των εἶχε πολλὴν ἐπιμέλειαν δι' αὐτοὺς καὶ προσέφερε κάθε πρωῒ θυσίας ὑπὲρ αὐτῶν, φοβούμενος καὶ διὰ τὰ κρυφὰ ἁμαρτήματά των καὶ τίποτε ἄλλο δὲν ἐπροτίμα ἀπὸ αὐτά. Δὲν ἀποδεικνύει δὲ τοῦτο μόνον τῶν παιδιῶν τὴν ἀρετήν, ἀλλὰ καὶ τὴν φιλοστοργίαν τοῦ πατρός. Ὅταν λοιπὸν εἶνε καὶ πατέρας καὶ τόσον φιλόστοργος, ὁ ὁποῖος δὲν ἔδειχνε μόνον τὴν φυσικὴν ἀγάπην ἀλλὰ καὶ τὴν προσερχομένην ἀπὸ εὐλάβειαν· ἀλλὰ καὶ ὅταν οἱ ἀποθανόντες εἶνε τόσον ἐνάρετοι, ἡ φωτιὰ τῆς ἀθυμίας γίνεται τριπλῆ. Ὅταν πάλιν ἀποθνήσκουν κατὰ μέρος, ὑπάρχει κάποια παρηγορία διὰ τὸ πάθημα· διότι τὰ παιδιὰ ποὺ μένουν μετριάζουν τὴν λύπην διὰ τὰ ἀποθανόντα. Ὅταν ὅμως ἀποθάνουν ὅλα μαζῇ, πρὸς ποῖον θὰ ἀποβλέψῃ ὁ πολύτεκνος, ποὺ ἔγινε διὰ μιᾶς ἄτεκνος;

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΚΗΡΥΓΜΑ ΕΥΑΡΕΣΚΕΙΑΣ ΚΑΙ ΔΥΣΑΡΕΣΚΕΙΑΣ

Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ βασιλέως τῆς Γαλλίας Λουδοβίκου τοῦ 14ου διέπρεπεν ὡς ἐκκλησιαστικὸς ῥήτωρ ὁ Μασιγγόν. Κατόπιν ἑνὸς κηρύγματός του εἰς τὰ ἀνάκτορα τῶν Βερσαλλιῶν, ὁ Λουδοβῖκος, ὁ ὁποῖος ἦτο εἷς τῶν τακτικῶν ἀκροατῶν του, ἐχαρακτήρισε μὲ τὰς ἑξῆς λέξεις τὴν πειστικὴν δύναμιν τοῦ κηρύγματος. «Πάτερ, ὁσάκις ἀκούω ἄλλους νὰ κηρύττουν, ἐκφράζω τὴν πολλήν μου πρὸς αὐτοὺς εὐαρέσκειαν· ὁσάκις ἀκούω σᾶς, αἰσθάνομαι πολλὴν πρὸς τὸν ἑαυτόν μου δυσαρέσκειαν».

Οἱ λόγοι αὐτοὶ τοῦ Λουδοβίκου εἶχαν τὸ νόημα: Ἄλλοι κηρύττουν διὰ νὰ ἀρέσουν. Σὺ κηρύττεις διὰ νὰ ὠφεληθῇς. Διότι δυστυχῶς εἰσχωρεῖ καὶ μεταξὺ τῶν κηρυττόντων ἡ βέβηλος ματαιότης, ποὺ ἐπιζητεῖ δόξαν διὰ τοῦ κηρύγματος τοῦ θείου λόγου. Καὶ καταντοῦν οὕτως οἱ κήρυκες οὗτοι νὰ κηρύττουν τὸν ἑαυτόν των καὶ οὐχὶ τὸν Χριστόν. Εἶναι «οἱ ἑαυτοὺς συνιστάνοντες», ὅπως λέγει ὁ θεῖος Παῦλος. Ἢ κηρύττουν διὰ νὰ ἀρέσουν εἰς ἀνθρώπους, διὰ νὰ κολακεύσουν ἰσχυροὺς, καὶ καπηλεύσουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἀντιθέτως οἱ κήρυκες ἐκεῖνοι, ποὺ δύνανται νὰ εἴπουν μετὰ τοῦ Παύλου: «οὕτω λαλοῦμεν, οὐχ ὡς ἀνθρώποις ἀρέσκοντες, ἀλλὰ τῷ Θεῷ, οὐ γὰρ ἐσμεν καπηλεύοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὡς ἐξ εἰλικρινείας, ἀλλ' ὡς ἐκ Θεοῦ, κατενώπιον Θεοῦ», αὐτοὶ μεταδίδοντες τὴν ἀλήθειαν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀκροατῶν, χύνουν εἰς αὐτὰς φῶς ἀληθινόν. Διὰ τοῦ φωτὸς δὲ αὐτοῦ οἱ ἀκροαταὶ βλέπουν πόσον εἶναι ἔνοχοι καὶ ἐλαττωματικοί, φυσικὰ δὲ τότε δυσαρεστοῦνται διὰ τὸν ἁμαρτωλὸν ἑαυτόν των καὶ λυποῦνται τὴν κατὰ Θεὸν καὶ πρὸς σωτηρίαν λύπην.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΤΟ ΣΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

—Ἄ, ὄχι. Ὁ Μᾶρκος ποτέ! ἐταύλισεν ὁ Φιλόδημος μὲ ἄτονον βεβαιότητα.

—Περίμενε, Φιλόδημέ μου, περίμενε! ἀντιπαρετήρησεν ὁ Γλαβρίων μὲ μειδιῶσαν πεποίθησιν καὶ ἐμπιστοσύνην.

Αἰφνίδιαι κραυγαὶ καὶ κατάραι προερχόμεναι ἀπὸ πλήθη ἀργοσχόλων εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δρόμου προσείλκυσαν τὴν προσοχὴν καὶ διέκοψαν τὴν συζήτησιν τῶν πατρικίων, οἱ ὁποῖοι ἐσηκώθησαν καὶ ἔτρεξαν εἰς τὸν ἐξώστην διὰ νὰ μάθουν τὴν αἰτίαν τῆς ὀχλαγωγίας. Πυκνὰ πλήθη, ἀποτελούμενα κυρίως ἀπὸ ἀνθρώπους τῶν κατωτέρων τάξεων (δὲν ἔλειπαν ἐν τούτοις καὶ οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν ἀνωτέραν τοιαύτην), εἶχαν περικυκλώσει κάποιο πρόσωπον, τὸ ὠθοῦσαν καὶ παντοιοτρόπως κακομετεχειρίζοντο. Ὅλοι ἐφαίνοντο μανιώδεις ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου. Καί, μὲ ἀρχηγοὺς τοὺς δύο κατασκόπους, τὸν Σερβίλιον καὶ τὸν Στράβωνα, τὸν ἔσυραν ἀνυπόδητον καὶ λυσικομον διὰ μέσου τῶν ὁδῶν. Τὸ θῦμα τῆς κακουργίας των ἦτο ὁ γέρων Φάβιος, πρὸς τὸν ὁποῖον οἱ πλησίον εὑρισκόμενοι κατέφεραν κτυπήματα μὲ τὰ ραβδιὰ καὶ τοὺς γρόνθους των. Τὰ ἐνδύματά του ἦσαν ξεσχισμένα καὶ μιὰ βαθειὰ τομὴ εἰς τὸ μέτωπόν του ἐπιστοποίει τὴν ἀγριότητα τῶν ἐναντίον του ἐπιθέσεων.

Μόλις τὸ κῦμα τοῦ λυσσῶντος ὄχλου ἔφθασεν εἰς τὸ κέντρον τοῦ δρόμου, ἀπέναντι στὸ σπίτι τῆς Δακίας, ὁ γέρων ἐτινάχθη ἀποτόμως καὶ ἐξηπλώθη εἰς τὸ ἔδαφος ἀπὸ τὰ πλήθη, τὰ ὁποῖα, ὁδηγούμενα ἀπὸ τοὺς δύο κατασκόπους, οὐρλιαζαν:

—Θάνατος εἰς τοὺς χριστιανούς! Θάνατος! Θάνατος!

Ἀλλ' ὁ θάνατος ἐὰν ἐπήρχετο ἐκεῖ καὶ κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν θὰ ἀπεστέρει τοὺς κατηγόρους ἀπὸ τὸ χρῆμα τοῦ αἵματος. Γι' αὐτὸ ἐφώναξαν: Ὁδηγήσατέ τον εἰς τὸν διοικητήν!

Ὁ Γλαβρίων ἀπὸ ταῖς σκάλαις, αἰσθανθεὶς οἶκτον καὶ συμπάθειαν πρὸς τὸν Φάβιον, ἠρώτησε!

—Τί ἔχει κάμει αὐτὸς ὁ γέρων;

—Προσεκύνησε τὸν Θεὸν Ἀνάκοιτον. Ἀξίζει διακόσια νομίσματα καὶ ὁ Νέρων θὰ κάμῃ μ' αὐτὸν ἕνα καλὸν φανόν! ἐκραύγασεν ὁ Σερβίλιος.

—Ὦ! ἐβρυχήθη τὸ πλῆθος. Ρίψατέ τον εἰς τοὺς λέοντας!

Καὶ πάλιν ἔσπρωξαν τὸν καλὸν γέροντα, σὰν νὰ ἦταν κανένα ἄγριο καὶ ἐπικίνδυνο θηρίο.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐφάνη εἰς τὸν δρόμον τρέχουσα μία κόρη. Ἐβάδιζε τόσον γρήγορα καὶ ἔλαφρά, ὥστε ἐνάμιζε κανεὶς ὅτι δὲν ἤγγιζε τὸ ἔδαφος. Ἐνδεδυμένη κατάλευκα ἐνδύματα, ἔκαμεν εἰς τὰ ἀγριεμένα πλήθη τὴν ἐντύπωσιν οὐρανίας μᾶλλον ἢ γηΐνης ὑπάρξεως. Καὶ πρὸς στιγμὴν τοὺς ἔκαμεν ὅλους νὰ ὀπισθοχωρήσουν τρομαγμένοι καὶ ἐντροπιασμένοι. Ἦτο ἡ Μερκία. Ἐνῷ ἐπήγαινεν εἰς τὸ σπίτι τοῦ φίλου της Φαβίου, εἶδε πλήθη λαοῦ νὰ ἐπιτίθενται ἐναντίον ἑνὸς φαινομενικῶς ἀπροστατεύτου ἀνθρώπου. Χωρὶς καθόλου νὰ σκεφθῇ τὰς συνεπείας τῆς πράξεώς της, ἔσπευσε νὰ βοηθήσῃ καί, εἰ δυνατόν, νὰ σώσῃ τὸ θῦμα τῆς κακουργίας των. Μὲ δύναμιν καὶ δραστηριότητα ὄντως καταπληκτικὴν διὰ μίαν νεάνιδα, κατὰ τὸ φαινόμενον τόσον λεπτὴν καὶ εὐαίσθητον, ἀπεμάκρυνε τοὺς ἀνθρώπους καί, ἀψηφοῦσα τὸν ὄχλον, ἐστάθη νὰ προστατεύσῃ τὸν ἐξηπλωμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους Φάβιον. Ὁποίαν οὐρανίαν ὡραιότητα παρουσίαζε τὴν ὥραν ἐκείνην! Οἱ βραχίονές της ἦσαν τεντωμένοι διὰ νὰ προφυλάξουν τὸν γέροντα ἀπὸ νεώτερον κίνδυνον, τὰ μάτια της ἐσπινθηροβόλουν ἀπὸ τὴν φωτιὰ τῆς δικαίας ἀγανακτήσεως καὶ ἡ χαριτωμένη ὄψις της ἦτο ζωηρὰ ἀπὸ ἐμπνευσιν θείαν.

Ὁ φόβος, τὸν ὁποῖον ἡ ἀνθρωπότης πάντοτε ἀποδίδει, ἑκουσίως ἢ ἀκουσίως, εἰς τὴν ἁγνότητα καὶ τὴν παρθενικὴν ἀθωότητα, ἀνῆκεν εἰς αὐτήν. Ἡ ἀσθενὴς ἐκείνη κόρη, τὴν ὁποίαν ὁποιοσδήποτε ἄνδρας τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠμποροῦσε νὰ ρίψῃ κάτω μὲ ἕνα φύσημα, τοὺς ἀφώπλισεν ὅλους. Καθὼς τὴν παρετήρησαν μὲ φόβον ἀναμεμιγμένον μὲ κατάπληξιν καὶ θαυμασμόν, ἡ γλυκεῖα φωνή της ἠκούσθη διαυγὴς καὶ ἰσχυρά, τὰ δὲ λόγια της ἐπλήγωσαν πολλοὺς ὡς ἄλλα ραπίσματα.

—Ἄνθρωποι εἶσθε σεῖς ἢ λύκοι; Τόσον τυφλοὶ εἶσθε; Δὲν σέβονται πλέον εἰς τὴν Ρώμην τὰς λευκὰς τρίχας;

Κύπτουσα πρὸς τὸν Φάβιον, ἐβοήθησε στοργικῶς τὸν αἱμάσσοντα καὶ ζαλισμένον ἄνδρα νὰ στηριχθῇ. Κατόπιν, ὅταν εἶδε τὴν πληγὴν εἰς τὸ μέτωπόν του, προσέθεσε μὲ γλυκεῖαν ἀνησυχίαν:

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

Δεξιά—ἀριστερά.

Αἱ λέξεις αὐταὶ ἔχουν πολλὴν κυκλοφορίαν εἰς τὸν πολιτικὸν κόσμον καὶ τὸν πολιτικὸν Τύπον κατὰ τὴν τρέχουσαν περίοδον. Ἐπειδὴ ὁ μὲν κομμουνισμὸς διὰ μιᾶς ἐπιδεξίας στροφῆς, ἀποφασισθείσης ὑπὸ τῆς Γ' Διεθνοῦς τῆς Μόσχας, προσεταιρίζεται ἐκασταχοῦ παλαιὰ πολιτικὰ κόμματα, εἰς δὲ τὴν ἰδικήν μας χώραν ἔλειψαν αἱ παλαιαὶ ἀφορμαὶ τῆς ἐπικερδοῦς κομματικῆς διαμάχης, διὰ τοῦτο ἡ διαμάχη ἐπιζητεῖ νὰ συνεχισθῇ μὲ τὰς αὐτὰς μὲν παρατάξεις, ἀλλ' ὑπὸ τὰ ὀνόματα δεξιὰ—ἀριστερά.

Καὶ ἡ μὲν μία παράταξις, χάριν τοῦ κομματικοῦ συμφέροντος δὲν ἐδίστασε νὰ κάμῃ εὐπρόσδεκτον τὴν συμμαχίαν τοῦ κομμουνισμοῦ καὶ νὰ τοποθετηθῇ πρὸς τὰ ἀριστερά, ἀδιαφορροῦσα διὰ τὰς ὑλιστικάς, τὰς ἀθεϊστικὰς καὶ ἀνατρεπτικὰς τούτου ἐπιδιώξεις. Ἡ δὲ ἄλλη «τοποθετεῖται πρὸς τὰ δεξιά», ὄχι τόσον ἕνεκα βαθειῶν πεποιθήσεων, ἀντιθέτων πρὸς τὴν κομμουνιστικὴν ἰδεολογίαν καὶ κοινωνικοπολιτικὴν κατεύθυνσιν, ἀλλά—κατὰ τὴν ὁμολογίαν σοβαροῦ ὀργάνου της—«ὡς πολιτικὸν ἀντίρροπον». Δηλαδὴ χάριν τῆς κομμματικῆς πρὸς τὴν ἄλλην ἀντιθέσεως, καὶ ἄρα χάριν κομματικῶν σκοπῶν.

Καὶ οὕτως ἡ ὀξεῖα κομματικὴ διαμάχη, ἡ ὁποία κατὰ τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν τόσας ἐστοίχισε συμφορὰς εἰς τὸ ἔθνος, θὰ συνεχισθῇ τώρα πρὸς τελικὸν ὄφελος τοῦ κομμουνισμοῦ. Ὅταν δὲ ἐκεῖνος ἐπικρατήσῃ, θὰ καταργήσῃ μὲν καὶ θὰ ἀφανίσῃ τὰ διαμαχόμενα σήμερον κόμματα, θὰ συμπληρώσῃ ὅμως τὴν καταστροφήν, διὰ τῆς κοινωνικῆς ἀνατροπῆς, διὰ τῆς ἐμφυτεύσεως τῆς ἀθεΐας εἰς τὴν χριστιανικὴν Ἑλλάδα, διὰ τῶν διωγμῶν κατὰ τῆς θρησκείας καὶ τῆς αἱμοσταγοῦς τυραννίας.

Νουθεσία...πρὸς διδάσκαλον.

Ἕνας ἢ δύο καθηγηταὶ τοῦ ἐνταῦθα Πανεπιστημίου κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν τοῦ παρελθόντος καὶ τὴν πρώτην δεκαετίαν τοῦ τρέχοντος αἰῶνος κατετάρασσον τὰς συνειδήσεις τῶν φοιτητῶν δύο σχολῶν μὲ τὴν φανατικήν των προσκόλλησιν καὶ τὴν ἀπὸ τῆς ἕδρας διακήρυξιν τῆς Δαρβινείου θεωρίας παραποιημένης κατὰ τὰς ὑλιστικὰς ἀντιλήψεις των. Ἀλλ' ὁ φανατικώτερος ἐξ αὐτῶν περὶ τὰ τέλη τῆς ζωῆς του ἀνεγνώρισε τὴν πλάνην του καὶ ὡμολόγησε μετὰ θλίψεως τὴν μεταμέλειάν του. Ἔπειτα δὲν ἠκούοντο εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τόσον φανερὰ τοιαῦται φανατικαὶ διδασκαλίαι.

Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι τώρα ἕνας νεαρὸς καθηγητὴς τῆς Ζωολογίας ἔσπευσε ν' ἀνακαλύψῃ (!) καὶ νὰ διακηρύξῃ ἀπὸ τῆς Πανεπιστημιακῆς ἕδρας τὰς πεπαλαιωμένας μωρολογίας ὅτι «ἡ ἐπιστήμη ἀποκλείει τὴν ὕπαρξιν δημιουργικῆς Ἀνωτέρας Δυνάμεως· ὅτι ἡ Ἁγία Γραφὴ πλανᾶται· ὅτι τὰ πάντα κυβερνᾷ μόνον τυφλὴ τύχη» κλπ. Εἰς τὴν ἐποχήν μας ὅμως οἱ φοιτηταὶ δὲν καταπίνουν ὅ,τι ψεῦδος προσφέρουν οἱ σπεύδοντες διὰ τῆς ἀθεΐας νὰ ἐπιδειχθοῦν ὡς σοφοί. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ «Ἀκαδημαϊκὸς Κοινωνικὸς Σύνδεσμος», ἀποτελούμενος ἐκ φοιτητῶν ὅλων τῶν Σχολῶν τοῦ Πανεπιστημίου, Πολυτεχνείου, Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς καὶ Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν καὶ Οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν, διὰ προκηρύξεώς του ἀνακαλεῖ τὸν κ. καθηγητὴν εἰς τὴν τάξιν. Διότι παραθέτει γνώμας μεγάλου κύρους ἐπιστημόνων, ἡμετέρων—καὶ δὴ διδασκάλων τοῦ νεαροῦ καθηγητοῦ—καὶ ξένων, οἱ ὁποῖοι χαρακτηρίζουν «ὑπερφιάλους» τοὺς δῆθεν σοφούς, «οἵτινες θέλουν νὰ μεταδώσουν τὴν ἀπιστίαν των καὶ εἰς τοὺς λοιποὺς ἀνθρώπους».

Θετικωτέρα καὶ περισσότερον σοβαρὰ νουθεσία μαθητῶν πρὸς παρεκτραπέντα διδάσκαλον δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ.

Δύο Διαθῆκαι.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῆς διαθήκης τοῦ ἐσχάτως ἐκλιπόντος πολιτικοῦ ἀρχηγοῦ, ἐδημοσιεύθη καὶ ἡ μόλις τώρα εὑρεθεῖσα διαθήκη τοῦ πρὸ ἐννέα μηνῶν ἀποβιώσαντος ναυάρχου Παύλου Κουντουριώτου. Ἡ διαθήκη αὕτη ἤρχιζεν ὡς ἑξῆς:

«Ἔζησα πιστὸς εἰς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ὀρθόδοξον Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν. Ἠγάπησα δι' ὅλης τῆς ψυχῆς μου τὴν πατρίδα μου. Κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών μου καὶ τῇ βοηθείᾳ τοῦ Θεοῦ ἐξετέλεσα τὸ καθῆκόν μου». Καὶ ἐτελείωνεν: «Ὅλη ἡ στοργή μου ἀνήκει εἰς τὴν Ὕδραν, ὅλη μου δὲ ἡ ψυχὴ εὔχεται εἰς τὸν Θεὸν διαπύρως νὰ φυλάττῃ τὴν Ἑλλάδα».

Ἡ διαθήκη τοῦ πρώτου ἐγράφη, ὅτι «ἐμφανίζει ἕνα ἀληθινὸν Ἕλληνα ἀστόν». Ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἡ διαθήκη τοῦ δευτέρου παρουσιάζει ἕνα Χριστιανὸν—Πατριώτην· ἕνα Ἕλληνα, ὁ ὁποῖος καίτοι ἀνῆλθεν εἰς τὰ ἀνώτατα τῆς Πολιτείας ἀξιώματα δὲν ἐπηρεάσθη, προκειμένου νὰ ὁμολογήσῃ τὴν πίστιν του εἰς τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν καὶ τὴν σταθερότητά του εἰς τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν.

Δίκιτα..... αὐτοκτονίας.

Ὁ διάσημος Ἄγγλος διαιτολόγος Φρέζερ Χάρρυ, ἀναφερόμενος εἰς τὴν σύγχρονον μόδαν—γράφε μανίαν—τὴν ἐπιβάλλουσαν τὸ «ἀδυνάτισμα» τοῦ σώματος πρὸς σκοποὺς ἐπιδεικτικούς, λέγει ὅτι ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς καὶ ἰδίως τὸ νευρικὸν σύστημα ἔχει ἀνάγκην ἀζώτου καὶ φωσφόρου. Ἀλλὰ «τὰ στοιχεῖα ταῦτα περιέχονται εἰς τὰς λεγομένας παχυντικὰς θρεπτικὰς οὐσίας. Τίποτε δὲν δύναται νὰ ἀναπληρώσῃ πραγματικῶς τὰς οὐσίας αὐτάς· ὅλαι δὲ αἱ δῆθεν ἐπιστημονικαὶ δίαιται ἀποτελοῦν ἁπλῶς μίαν φενάκην. Συνεπῶς—προσθέτει ὁ εἰδικὸς οὗτος ἰατρός—αἱ γυναῖκες, ποὺ ἀκολουθοῦν δίαιταν ἀπισχνάνσεως, πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι παραβιάζουν τὸν βιολογικὸν νόμον, ἀκριβῶς ὅπως ὁ ἐγκληματίας παραβιάζει τὸν ποινικὸν νόμον· καὶ διὰ τοῦτο ἡ δίαιτά των ἰσοδυναμεῖ πρὸς αὐτοκτονίαν».

Ἔχομεν δηλαδὴ καὶ ἐδῶ ἕνα ἀκόμη δεῖγμα τῆς βαθείας διαστροφῆς, ποὺ ὑπέστη ὁ μακρὰν τοῦ Θεοῦ ἄνθρωπος. Ὅτι ἀποφεύγει ἐπιμελῶς καὶ καταφέρεται αὐστηρῶς κατὰ πάσης ἀπαιτήσεως ἢ στερήσεως ἢ περιορισμοῦ, ποὺ ἀπαιτεῖ ἀπὸ αὐτὸν ὁ Θεὸς διὰ τὴν ἀληθινὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς ζωῆς καὶ εὐτυχίας του, ὑποβάλλεται ὅμως εἰς πᾶσαν θυσίαν, ποὺ τοῦ ἐπιβάλλουν εἰδωλικαὶ θεότητες, ἔστω καὶ ἂν τοῦ στοιχίζουν τὴν ζωήν!

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "ΖΩΗΣ,,

Ἡ Μίμησις τοῦ Χριστοῦ.		Τιμὴ Δρχ.	Ταχ. Ἔσωτ.
Θαυμάσιον οἰκοδομητικὸν βιβλίον, ἀριθμοῦν βίον πέντε αἰώνων καὶ 6000 ἐκδόσεις εἰς 50 γλώσσας. Μετάφρασις νέα ὑπὸ Μ. Ἀρχιμ. Μιχ. Κωνσταντινίδου. Σελίδες 478.	ἄδετος	20	9
	πανόδετος	35	10
	πολυτελείας δερμάτινος ἐντὸς κυτίου	100	10
† Νικηφόρου Θεοτόκη. Κυριακοδόμια Εὐαγγελίων καὶ Ἀποστόλων, τόμοι δύο, ἔκδοσις ἑνάτη. Περιέχουν Ἑρμηνείας καὶ Ὁμιλίας εἰς τὰ Κυριακὰ Εὐαγγέλια καὶ τοὺς Ἀποστόλους ὅλου τοῦ ἔτους. Μέτημα ὠφελιμώτατον. Βοήθημα πολύτιμον δι' ἱεροκήρυκας, διδασκάλους κλπ. Οἱ δύο τόμοι	ἄδετοι	100	30
	πανόδετοι	160	48
	δερμάτινοι	200	52

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ.ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Νικολάου (Πευκακίων) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας.

Ἁγίων Ἀναργύρων (Ν. Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος.

Ἁγ. Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν οἱ κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· ἱεροδ. Χαραλ. Δέδες ἐν Χανίοις· ἱεροδ. Πάμφιλος Παπαγιάννης καὶ Δ. Παπαδημητρίου ἐν Ἡρακλείῳ· Περ. Φωτόπουλος ἐν Ρεθύμνῳ· Χρ. Παπαγιάννης ἐν Λάρνακι (Κύπρου)· Ἀλέξ. Γκανιάτσος καὶ Εὐστ. Μπιλάλης ἐν Σέρραις· Κωνστ. Χρόνης ἐν Φλωρίνῃ· Ἀθανάσιος Φραγκόπουλος ἐν Πάτραις καὶ Γ. Γεωργανόπουλος ἐν Κερκύρᾳ.

Τύποις «ΖΩΗΣ»—Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι